

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 137974.

DIENSTGEHEIM
WEEKOVERZICHT

No. 18/1952.

Verzonden aan:
Zie verzeedlijst 113722.

Verzonden op: 12 Mei 1952

G R O E P 1 - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Bijzonderheden
Tijnje Gem. Opsterland	4/4	--	--	H. Gortzak	Vergadering
Gorredijk Kortezwaag Gem. Opsterland	6/4	150/--	rumoerig	H. Gortzak	Vergadering
Oude- dorp	Nie-10/4	4/60	rustig	J. Boeder	Propaganda bij- eenkomst
Lemmer	9/4	100/250	rustig	G. Wagenaar	Verg. Ond: "De huidige politie- ke situatie en de komende verkie- zingen"
Alkmaar	15/4	240/325	rustig	G. G. Geel- hoed	Verg. mmv. Toneel- groep "Hollandia"
Haarlem	15/4	300/1300	enth.	J. R. Schalker	Verg. i.v.m. ver- kiezingen
Hilversum	15/4	50/400	rustig	J. Haken	Filmvertoning
Bussum	17/4	50/270	rustig	C. Borst	Filmvertoning
Schiedam	17/4	23/openl.	lauw	G. v. Ooste- rum	Openl. vergadering

D I E N S T G E H E I M

W.O. 18/1952, blz. 2.

Winschoten	19/4	70/100	rustig	H.Gortzak	Verkiezings- feestavond
Soest	20/4	30/150	rustig	J.Haken	Filmvoorst.
Beverwijk	21/4	150/500	rustig	G.Wagenaar	Vergadering
Schiedam	21/4	45/200	enth.	M.E.Lips- Odinot	Vergadering

COLLECTIEF OVERZICHT

Op de filmavonden werd de Roemeense film "Het leven triomfeert" vertoond. Op verschillende andere bijeenkomsten werd medewerking verleend door de toneelgroep van het A.N.J.V. te Oude-Pekela en door het Zaanse theater "Hollandia"; ook het arbeiderskoor "Zingende Voorwaarts" en het muziekgezelschap de "Baving Volendamers" werkten mede.

De volgende leuzen waren op verschillende plaatsen op spandoeken te lezen:

"Vrede en opbouw"

"Gelukkige toekomst voor onze kinderen"

"Vrede, Vrijheid, Werk, Woningen"

"Handel met het Oosten brengt Welvaart"

"Lees de Waarheid"

"Vrede, Vrijheid, Werk, Woningen, Kiest Gerben Wagenaar"

"Voor een democratisch onafhankelijk Nederland"

"Kiest communisten en partijlozen - Gerben Wagenaar - 6"

"Eendracht is onze kracht"

"Vrede"

"Vrede en Welvaart"

"Lesst de Waarheid"

"Geen kanonnen maar woningen"

Hier en daar werden Nederlandse - en rode vlaggen ter versiering gebruikt.

Er werd druk gecolporteed met communistische - en partijlectuur en er werden collectes gehouden ten bate van het verkiezingsfonds van de C.P.N.

De belangstelling was minder groot dan de laatste tijd het geval was, ongeveer 28% van het aantal beschikbare plaatsen was bezet.

De komende verkiezingen drukten hun stempel op de vergaderingen en bijeenkomsten. In hun betogen legden de sprekers er vooral de nadruk op dat er van de beloften van de P.v.d.A., de K.V.P. en de C.H.U. en de V.V.D., gedaan bij de verkiezingen in 1948, niets terecht is gekomen.

Betoogd

DIENSTGEHEIM

W.O. 18/1952, blz. 3.

Betoogd werd dat de communisten in 1948 gelijk gehad hebben, toen zij voorspelden dat de Marshallhulp alleen maar voordeel voor de Amerikanen zou opleveren. Deze Marshallhulp heeft Nederland nog dieper in de put gewerkt. In 1948 kostte een wittebrood in Nederland 19 cent, nu echter 34 cent. In 1948 kostte een mud eierkolen f.2.95, nu f.5.95 enz. Alles zou zoveel duurder zijn geworden dank zij de Amerikaanse hulp. Betoogd werd dat Amerika alleen geld verstrekte ten behoeve van het aanschaffen van straaljagers en ander oorlogsmateriaal.

Inplaats van werk en woongelegenheden zien we een steeds in omvang toenemende werkloosheid en een steeds groter wordend woningtekort. Het verkiezingsprogramma van de C.P.N., zo werd gezegd, is gebaseerd op meer woningen en betere toestanden in ons land, doch minder oorlogsmateriaal en minder straaljagers. De aanwezigen werden opgewekt zelf de hand aan de ploeg te slaan en zelf het werkloosheidsvraagstuk aan te pakken, zoals in Houtigehage gebeurd was. Hierdoor werd de regering gedwongen in korte tijd 61.000.000 gulden beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van werkgelegenheden.

Gewezen werd op de politiek der regering van "pluk de armen en spaar de rijken". De grote stijging van de kosten van het levensonderhoud, terwijl de lonen en salarissen onvoldoende verhoogd zijn, is de oorzaak van het feit dat het overgrote deel van het Nederlandse volk in grote moeilijkheden dreigt te raken. Alleen een kleine groep van z.g. "bezittenden" had ondanks de verhoging van kosten nog enorme winsten gemaakt.

Om aan de groeiende moeilijkheden een eind te maken moet Nederland vrij gemaakt worden van "Romme en Drees", zo werd betoogd. De handelsbetrekkingen met Rusland en China moeten worden uitgebreid. Dit zal werk betekenen voor Nederland, daar Rusland en China ook voor ons grote voorraadschuren zijn van werk en handel. Er werd op gewezen dat dank zij de handelsverdragen, die op de thans gehouden Economische conferentie in Rusland worden afgesloten, er weer werk komt voor de textielindustrie.

Fel werd geageerd tegen het "ambtenarenverbod", de "concentratiekampenwet" en de "worgwet", welke een uitvloeisel werden genoemd van de fascistische politiek van de K.V.P. onder leiding van Romme; een politiek welke na de verkiezingen dreigt te worden voortgezet, omdat reeds thans Romme als de nieuwe kabinetsformateur wordt gedoodverfd. Het werd echter een gelukkig verschijnsel geacht, dat in arbeiderskringen van de K.V.P. verzet was gerezen tegen het feit, dat zo weinig arbeiders als kandidaten voor de a.s. verkiezingen op verkiesbare plaatsen op de K.V.P.-lijst voorkomen.

Ook de herhalingsoefeningen van het leger en de manoeuvres welke in de komende herfst in Duitsland zullen worden gehouden werden fel becritiseerd. Betoogd werd, dat Duitsland het kruisvat van Europa dreigt te worden waar onze jongens onder "Nazi-bevelvoerders" aan grote gevaren zullen bloot staan. Voor hen dreigt, door de drie maanden die zij weer moeten opkomen, werkloosheid

D I E N S T G E H E I M

W.O. 18/1952, blz. 4.

werkloosheid en zij zullen aan allerlei morele gevaren in het door de Amerikanen bezette Duitsland worden overgeleverd.

Wij, communisten, zo werd betoogd, moeten aan onze medewerkers van N.V.V., K.A.B. en C.N.V. ons verkiezingsprogramma voorleggen. Gewezen werd vooral op enkele punten ervan, die van groot belang zijn voor de werkers van Nederland; n.l. een woning voor ieder, opheffing van werkloosheid, verbetering van betrekkingen met de Oost-Europese landen, tegen de herbewapening van West-Europa, tegen herstel van een Nazi-Weermacht in Duitsland en betere levensvoorwaarden voor iedereen. Opgewekt werd aan alle mensen, die van goeden wille zijn, duidelijk te maken, dat de leuzen van de C.P.N. in praktijk gebracht zullen worden en geen holle woorden zijn.

G R O E P 2 - VREDESBEWEGING.

Sneek 17/4 34/100 rustig Ds. van Dalen

Ds. van Dalen beweerde, dat het hem een genoegen deed in Friesland te mogen spreken, omdat uit de Friese strijd blijkt, dat er waarde wordt gehecht aan de cultuur.

Deze cultuur moest zich thans ontwikkelen in een atmosfeer van verbittering en haat. De menselijke geest zou vergiftigd worden door pers, radio en film. Volgens spreker zou de Marshall-hulp terug betaald worden met het bloed van onze soldaten. Men moest zich keren tegen het Amerikanisme, d.w.z. tegen de geest, welke naar een oorlog drijft ter wille van de Wallstreetbelangen. Sprekende over de oorlog in Korea achtte hij het, aan de hand van duizenden foto's en inlichtingen verstrekt aan de "neutrale" commissie, welke ter plaatse een onderzoek had ingesteld, bewezen, dat daar gebruik werd gemaakt van bacteriologische strijdmiddelen. Spreker betoogde, dat Amerika geweigerd had het verbod tot gebruik van bacteriologische wapens, vervat in de Conventie van Genève, te tekenen. Men zou wel een commissie van het Rode Kruis willen samenstellen, om de beschuldigingen in Noord-Korea en China te onderzoeken, maar het was logisch, aldus spreker, dat men hiervoor in genoemde landen niets voelt. In deze commissie zouden immers ook Amerikanen zitting nemen, die dan ter plaatse konden nagaan welke uitwerking het wapen heeft en wat er aan verbeterd zou kunnen worden. Hij gaf als zijn mening te kennen, dat Rusland geen oorlog wenste, dat zulks de economische ontwikkeling van dat land niet ten goede zou komen. Stalin had meerdere malen verklaard, dat het kapitalistische en het communistische systeem naast elkaar kunnen bestaan. Uiteindelijk zou volgens spreker blijken

D I E N S T G E H E I M

W.O. 18/1952, blz. 5..

blijken, dat het "jonge socialisme" van Rusland het sterkste systeem was. Een motie, waarin werd geprotesteerd tegen het gebruik van bacteriologische wapenen in Korea door de Amerikanen, zou aan de Minister-President worden gezonden.

G R O E P 3 - VERENIGING "NEDERLAND - U.S.S.R."

Krommenie	30/3	200/300	---	J. van Harlingen	film: Alexandrov "1 Mei in Moskou"
Den Haag	6/4	750/2100	---	T. de Vries	concert
Zwanenburg	11/4	82/330	---	Oostveen	film: "Natasja de Partisane"
Vlissingen	18/4	170/170	rustig	E. de la Hous- saye G. Schillemans	film: "De slag om Stalingrad"
Groningen	20/4	425/800	ordelijk	J. Wijngaard	film: "De 1 Mei-viering in Rusland"
Culemborg	23/4	12/80	lauw	J. Roeterdink	film: "Vrede"

Collectief Overzicht

Verschillende sprekers wijdden uit over de in Moskou gehouden economische conferentie. Aldaar zouden geen politieke vraagstukken zijn behandeld, doch er was gestreefd naar bevordering van de handelsbetrekkingen tussen de Oostelijke en Westelijke landen. Door het plaatsen van handelsopdrachten in Nederland zou de Sovjet-Unie blijk hebben gegeven van haar vredelievende bedoelingen. Hierin lag, volgens de spreker een mogelijkheid om het werkloosheidsvraagstuk op te lossen.

De vredelievendheid van Rusland zou ook blijken uit de antwoorden van Stalin aan enige journalisten, waarin hij opmerkte, dat het oorlogsgevaar heden niet groter was dan 2 jaar geleden en dat het kapitalistische systeem naast het communistische kan voortbestaan. De concert-avond te Den Haag werd bijgewoond door de Russische Ambassadeur en door een vertegenwoordiger van de Hongaarse Volks Republiek.

Te

D I E N S T G E H E I M

W.O. 18/1952, blz. 6.

Te 's-Gravenhage werd medewerking verleend door een Symphonie-orkest en enige koren.

G R O E P 4-A - EENHEIDSVAKCENTRALE

Ammerstol 29/3	--	--	J.Mantel	Feestavond v.d. Plaatselijke Centrale der EVC
Rotterdam 11/4	100	27/100	M.Meulstee B.v.d.Heul Kaspers	Openb.verg.van de "Metaal" en Comité tot uitzending arbeidersdelegatie naar de Sovjet-Unie

De twee gedelegeerden die een reis naar de Sovjet Unie zullen maken, M.Meulstee en Kaspers, spraken de te Rotterdam gehouden vergadering toe. MEULSTEE zeide, dat de directie van Wilton-Feijenoord niet genegen was om extra-verlof of onbetaald verlof te geven. Door een bestuurder van het N.V.V., waarbij hij is aangesloten, is op alle manieren en met de grootste gruwelverhalen getracht hem van de voorgenomen reis naar de Sovjet Unie afte brengen.

KASPERS deelde mee, dat de firma Verschure te Amsterdam ook geen enkele medewerking heeft verleend. De directeur is zelf wel naar de Sovjet Unie geweest om werk te halen.

B.van der HEUL leverde felle critiek op de geringe opkomst en hield een lang betoog over de in "De Stem van de Arbeid" afgedrukte tekening van concentratiekampen in de Sovjet Unie.

G R O E P 4-C - DIVERSEN.

Rotterdam	7/4	17/60	--	D.D.G.J.Bontekoe W.de Ruijter M.Herfst	Openb.verg. v.h. werklozencomité
Zaandam	11/4	10/--	--	C.H.Schoenmaker	Openb.verg. Werklozencomité

D I E N S T G E H E I M

W.O. 18/1952, blz. 7.

Nijegaster- hoek Gem. Smalingerland	15/4	24/70	mat.	R. Baron J. de Vos J. v. d. Heide	Protestverg. v. h. comité Mid- delburen te Op- einde
Heerenveen	16/4	180/500	--	M. de Vries e.a. sprekers	"Volksconferentie"
Leiden	22/4	41/75	rustig	N. Jongbloed	Leids Werklozen- Comité

Op de openbare verslagvergadering van het werklozencomité te Rotterdam merkte D. D. G. J. BONTKOE op dat het uitgeven van de werklozenkrant "Werk en Brood" grote financiële offers vraagt. De schuld aan de drukker loopt op. Alle werklozen moeten naar de zitting van de gemeenteraad gaan, zij kunnen dan zien hoe er door de verschillende politieke partijen met hun belangen gesold wordt. W. de RUIJTER (voorzitter van het comité van werkloze zeelieden) bepleitte innige samenwerking van zeelieden en walarbeiders.

M. HERFST is als lid van de Rotterdamse delegatie naar Groningen geweest. De toestanden in Drente zijn een schande, in grote delen van de provincie kent men geen waterleiding en gas en 60% van de bevolking heeft t.b.c.

In Zaandam wakte C. H. SCHOENMAKER de aanwezige werklozen uit die gemeente op om deel te nemen aan de landelijke conferentie te Den Haag op 24 Mei.

R. BARON (voorzitter C.P.N. afd. Houtigehage) voerde het woord op de protestvergadering van het comité Middelburen te Nijegasterhoek. Tengevolge van de actie te Houtigehage en Jubega waren grote successen geboekt. De gemeente had dientengevolge anderhalf miljoen gulden uitgetrokken voor werk. Bij zijn bezoek aan de 2e Kamerzitting, toen het werklozenvraagstuk aan de orde was, waren misschien 20 kamerleden aanwezig. De meesten zaten een krant te lezen. Van die kant is dus niet veel te verwachten.

Het C.P.N.-gemeenteraadslid J. de VOS betrok de bij de brand te Kampen omgekomenen bij de "oorlogspolitiek" van de regering. Indien de regering meer woningen had gebouwd, dan zou het gezin niet omgekomen zijn, aangezien zij dan een woning zouden hebben gehad, waar zij wel uit konden komen. Hij laakte het afkondigen van de noodtoestand in Opeinde. Niet de arbeiders die een weg repareren verstoren de orde, maar de functionarissen die veroorzaken, dat er armoede heerst in de gezinnen der werklozen.

J. van der HEIDE vermeldde het feit, dat zijn naam door de politie genoteerd was, toen hij "toevallig" bij de Middelburen

was

D I E N S T G E H E I M

W.O. 18/1952, blz. 8.

Middelburen was gaan kijken. Nu mocht hij weer in het Zwettegebied gaan werken. "Zo zie je alweer" zei spreker, "je moet actie voeren om aan het werk te kunnen gaan".

Op de Volksconferentie te Heerenveen, voorbereid door de werklozencomité's te Heerenveen, waren 135 personen uit Jubbega Schurega aanwezig en een 25-tal personen uit Haulerwijk, de rest kwam uit Heerenveen. De spreker M.de VRIES, bracht naar voren, dat een militair ongeveer f.12.-- per dag kost, maar een arbeider veelal geen behoorlijk loon ontvangt. Het ware beter, dat de hoofdbesturen van N.V.V. en C.N.V. afrekenden met de werkloosheid in plaats van met hun leden, die de acties van de werklozen zouden willen steunen.

De secretaris van het werklozencomité te Leiden, N.JONG-BLOED zei dat er reeds lasterpraatjes in omloop zijn, dat de werklozencomité's een communistische stunt zouden zijn. Met klem sprak hij deze tegen en voerde als bewijs aan, dat de gemeente Jubbega zeker geen bedrag van f.1200.000 aan een communistische stunt zou hebben uitgegeven.

G R O E P 7 - JEHOVA'S GETUIGEN.

Ede	18/20	1000/1000	rustig	W.C.Reyntjes	Theocratische
	April				zonevergadering

Spreker begon met te zeggen, dat in verschillende bladen onjuiste verslagen worden opgenomen van door de Jehova's Getuigen gehouden vergaderingen. Daarom was besloten voortaan zelf de verslagen aan de redacties door te geven. Hierna behandelde hij het onderwerp: "Welke religie zal de wereldcrisis overleven". In een met bijbelteksten doorspekte rede wees hij op de "fouten" van de R.K.- en de Protestantse kerken en wekte allen op standvastig te zijn in het geloof aan Jehova. Hij wees er op dat in 1948 Ds. Niemöller de Jehova's Getuigen in de Wereldraad der Kerken als voorbeeld had gesteld tegenover de andere christenen voor wat betreft hun volharding en standvastigheid.

P E R S O N A L I A

/Baron (blz.7)
Reindert.

Boeder